

# NÜXĨRAÜXŨ GA POPERA GA

## PEDRU ÜMATÜXŨ

---

**Pedru nüxũ narũmoxẽ ga yema yaxõgũxũ  
ga to ga nachiũãnegu woonexũ**

**1** <sup>1</sup>Pa Chaueneẽgũx, choma i Pedru nixĩ i pexçax chanaxũmatũxũ i ñaã popera. Rũ choma nixĩ i Ngechuchu ya Cristu choxũ muxũ na duũxũgũmaã nüxũ chixuxũçax i norũ ore. Rũ pexçax chanaxũmatũ i pema na perũ naãnena to i nachiũãnegũgu penawoonexũ i Põtuanewa rũ Gárataanewa rũ Capadochíaanewa rũ Áchiaanewa rũ Bitĩniãanewa ngẽxmagũxe. <sup>2</sup>Rũ pexũ nixĩ ga yadexechixũ ga Tanatũ ya Tupana, yerũ woetama yema nixĩ ga nuxcũmaxũchima nagu naxĩnũxũ. Rũ nanamu ga Naãe i Üünexũ na pexũ yamexẽẽgũxũçax na aixcũma napexewa pixũünegũxũçax rũ Ngechuchu ya Cristuga na pexĩnüẽxũçax rũ nagũmaã na piyaxũgũxũçax na nataxuxũçax i perũ chixexũgũ. Rũ chanaxwaxe i Tanatũ ya Tupana poraãcũ pexũ narĩngũxẽẽ rũ pexũ nataãẽxẽẽ.

**Ítanangũxẽẽ na wena tá imaxẽxũ**

<sup>3</sup>iRũ ngĩxã nüxũ ticuaxũũgũ ya Tupana ya tórũ Cori ya Ngechuchu ya

Cristu Nanatũ! Yerũ yexguma Ngechuchu ya Cristuxũ wena namaxẽẽgu, rũ tũxna nanaxã ga maxũ ga yexwacaxũxũ, yerũ poraãcũ nüxũ tangechaũtũmũũgũ. Rũ ngẽmacax i ñuxma i yixema rũ ta ítanangũxẽẽ na wena tá imaxẽxũ. <sup>4</sup>Rũ pema rũ wũxi i ngunexũgu rũ aixcũma tá penayauxgũ i guxũma i ngẽma mexũgũ i Tupana tá pexna ãxũ i ñuxma daxũgũxũ i naãnegu pexũ namaã nanguxũxũ. Rũ ngẽma tá pexna naxãxũ rũ tagutáma inayarũxo, rũ tagutáma naxãũãchi, rũ tagutáma nangau. <sup>5</sup>Rũ ñuxma na Tupanaãxũ peyaxõgũxũ rũ nũma rũ norũ poramaã tá pexna nadau ñuxmatáta aixcũma penayauxgũ i ngẽma maxũ i taguma gũxũ i tá pexna naxãxũ i ngẽxguma naguxgu i naãne. <sup>6</sup>Rũ ngẽmacax name nixĩ i poraãcũ petaãẽgũ, rũ nüetama nixĩ ega woo ñuxma ñaã perũ maxũwa rũ paxaxãchi muxũma i guxchaxũgũ pexũ üpetũgu. <sup>7</sup>Erũ ngẽmaãcũ nixĩ i pexũ naxũxũ ya Tupana na nüxũ nacuáxũçax rũ ngoxi aixcũma peyaxõgũ rũ exna tama. Rũ ngẽxguma peyaxõgũamagu ega woo guxchaxũgũ

pexçax ínguxgu, rü ngêma perü ò rü wüxi i uiruarü yexera nixí na namexü erü ngêma uiru rü woo namexêchi natürü düxwa nangau. Rü ngêma uiru rü üxümaã nüxü taxü na nüxü icuáxüçax rü ngoxi aixcüma uiruxüchi yíixü. Rü ngêxgumarüü ta nixí i perü ò na guxchaxügümaã Tupana nüxü üxü na nüxü nacuáxüçax rü ngoxi aixcüma nüxü peyaxögü na yixcama pexü yacuaxüüxüçax rü mexü i pechica pexna naxáxüçax rü pemaã nataãêxüçax i ngêxguma wena núma naxüxgu ya Ngechuchu ya Cristu. <sup>8-9</sup>Pema rü Ngechuchu ya Cristuxü pengechaügü woo taguma nüxü na pedaügüxü. Rü ñuxma rü ta woo tama nüxü pedaügü, natürü nüxü peyaxögü, rü poraäcü petaãëgü. Rü ngêma perü taãëmaã rü taxuacüma nüxü pixuéga na ñuxäcü petaãëgüxüchixü, erü marü penayauxgü i perü maxü i taguma gúxü. Rü ngêmacax nixí i nüxü peyaxögüxü. <sup>10</sup>Rü nuxcümaxüchima ga Tupanaärü orearü uruügü, rü nüxü nixugüe ga na ñuxäcü tá Tupana pexü narüngüxêëxü. Rü nümagü rü poraäcü nangüe rü naxçax nadaügü i ngêma maxü i taguma gúxü. <sup>11</sup>Rü nümagü ga yema orearü uruügü rü Tupanaärü poperawa nangüe na nüxü nacuaxgüxüçax na ñuxäcü tá na yíixü rü ñuxguacü tá na nangóxü ga guma Maxêëëruü ga Cristu. Rü Cristuãe i Üünexü ga yema orearü uruügüwa yexmaxü, rü nüxü nüxü nacuaxêë ga na Cristu rü tá ngüxü yangexü rü tá nayuxü rü yixcama rü wena tá na namaxüxü rü ñuxüchi daxüguxü i naãnewa tá na naxüxü na guxüärü äëxgacü yíixüçax. <sup>12</sup>Natürü Tupana rü

yema nuxcümaüügüxü ga orearü uruügüxü nüxü nacuaxêë na tãütáma nümagü nüxü nadaügüxü ga guma Maxêëëruü ga naxçax nadaügüci, natürü pema tá yíixü na nüxü pedaügüxü. Rü dücax, Pa Chaueneëgüx, gumatama Maxêëëruüchiga nixí ga perü orearü uruügü pemaã nüxü ixügüxü ga yexguma Tupanaãe i Üünexü ga daxüwa ne muxü yadexagüxêëgu. Rü guxüma i ngêma ore i yima Maxêëëruüchiga, rü woo Tupanaärü orearü ngeruügü i daxüçüçax rü nüxü nangüchaügü na yexeraäcü nüxü nacuaxgüxü.

**Tupana rü taxçax naca na napexewa  
naxüünexüçax i törü maxü**

<sup>13</sup>Rü ñuxma na Cristuarü duüxügü pixügüxü, rü penaxwaxe na pexuãëgüxü rü ípememarexü na penaxüxü i norü ngüchaü. Rü name nixí i aixcüma meã ípenangüxêë i guxüma i ngêma mexügü i Tupana tá pexna äxü i ngêxguma Ngechuchu ya Cristu núma üxgu. <sup>14</sup>Rü ñuxma na Tupanaxäcügü pixügüxü, rü penaxwaxe na aixcüma naga pexínüëxü. Rü tama name i nagu pexí ga yema nuxcümaüxü ga perü ngüchaü ga üpa nagu pexíxü ga yexguma tauta Tupanaxü pecuaxgu. <sup>15</sup>Natürü penaxwaxe i aixcüma meã pemaxë na Tupanapexewa naxüünexüçax i perü maxü. Erü nüma ya Tupana ya pexü idexechicü, rü naxüüne. <sup>16</sup>Rü norü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Chanaxwaxe i chauxrüü pixüüne,  
erü choma rü chaxüüne”,  
ñanagürü. <sup>17</sup>Rü pema na “Pa Tonatüx”  
ñapegüxü nüxü ya Tupana, rü ñuxma na

ñoma i nañewa pemaxëxũ rü name nixĩ i guxũguma nüxũ pemuũë. Erü nũma rü aixcũmaxũchi nanangugũ i wũxichigũ i duũxũgũarũ maxũ na ñuxäcü yĩixũ. Rü tüxũ napoxcu ya guxãma ya texé ya chixexũ ügũxe, rü nüëtama nixĩ ega woo texé tixĩgu, erü napëxewa rü nawũxigumare i guxũma i duũxũgũ. <sup>18-19</sup>Rü Tupana rü marũ pexũ ínanguxũxëë nawa ga yema nuxcũmaũxũ ga perũ maxũ ga taxuwama mexũ ga perũ oxĩgũxũtawapayaxuxũ. Rü yema na nawa pexũ ínanguxũxëëxũcax rü pexna naxããxũcax i maxũ i ngexwacaxũxũ, rü poraäcü nüxũ naxãtanũ. Yerũ tama uiru rü exna dñeru i ngaxwaxexũmaã nanaxũtanũ, natürũ Cristugũ ya mexëchicũmaã nixĩ ga naxũtanũãxũ. Yerũ nũma ga Cristu rü ñoma wũxi i carneru i taxuwama nañuxraũxũ i Tupanacax imáxũrũũ pexcax nayu na pexũ naxũtanũxũcax. <sup>20</sup>Rü nũma ga Tupana rü woetama nuxcũmaxũchima tauta naãne ixũgũgu, rü marũ Cristuxũ naxuneta na pexcax nayuxũcax. Natürũ ñomaũcüü nixĩ ga nangóxũ ga guma Cristu na pexũ nangũxëëxũcax. <sup>21</sup>Rü ñuxma rü Cristugagu nixĩ i nüxũ peyaxögũxũ ya Tupana ga yuwa Cristuxũ írudaxëëcü rü daxũwa nagacũ. Rü ngëmacax nixĩ i ñuxma i Tupanaãxũ peyaxögũxũ rü ípenanguxëëgũxũ na daxũwa pexũ nagagũxũcax. <sup>22</sup>Rü ñuxma na naga pexĩnüëxũ i Tupanaãrũ ore i aixcũma ixĩxũ rü pexũ natauxcha na pegũ pengechaũgũxũ erü Tupana rü marũ pexũ inayanaxoxëë i perũ chixexũgũ. Rü ngëmacax penaxwaxe i aixcũma guxũ i perũ ngũchaũmaã pegũ pengechaũgũ.

<sup>23</sup>Rü ñuxma i pema rü marũ penayauxgũ i ngexwacaxũxũ i perũ maxũ. Rü ngëmacax ñoma ngexwacax pebuxëürũ pixĩgũ. Natürũ ngëma maxũ rü tama penatũ rü pee ya yuewaxéxewa nixĩ i penayaxuxũ. Natürũ Tupanaãrũ ore i maxũxũ i taguma iyarũxoxũwa nixĩ i penayaxuxũ. <sup>24</sup>Erü Tupanaãrũ ore i ümatũxũwa rü ñanagürũ:

“Guxũma i duũxũgũ rü ñoma wũxi i natüanerũũmare nixĩ. Rü guxũma i norũ mexũ, rü wũxi i nanetũchacurũũmare nixĩ. Rü ngëma natüane rü nayu, rü nachacu rü narĩngu. Rü ngëxgumarũũ ta nixĩ i duũxũgũ na tama nataixũ i norũ maxũ i ñoma i nañewa. <sup>25</sup>Natürũ tórũ Coriarũ ore rü taguma inayarũxo”,

ñanagürũ i Tupanaãrũ orewa. Rü ngëma Tupanaãrũ ore i mexũ nixĩ ga pemaã nüxũ yaxugũxũ.

**2** <sup>1</sup>Rü ngëmacax name nixĩ i nüxũ perũxoe i guxũma i chixexũgũ, rü ngëma na pidorataaxgũxũ, rü ngëma na togüpëxewa meã na pemaxënetaxũ rü ngëma na pixãũxãchiwaxegũxũ, rü ngëma na pexoregũtaaxgũxũ. <sup>2-3</sup>Rü ngëxguma chi aixcũma nüxũ picuaxächitanũgu na ñuxäcü namecũmaxũchixũ ya tórũ Cori, rü ñoma wũxi i õxchana i ngexwacax buxũ i naëgünenixũ nüxũ ngũchaũxũrũũ penaxwaxe i poraäcü pexũ nangũchaũ i norũ ore na ngëmawa peporaexũcax rü meã peyaexũcax i perũ õwa na ngëmaäcü guxũwama namexũcax i perũ maxũ i taguma gũxũ.

**Cristu nixí ya nuta ya maxücü**

<sup>4</sup>Rü ñuxma rü name nixí i tórü Corina pengaicamagü. Erü nüma ya tórü Cori nixí ya yima nuta ya maxücü ya Tupana nayaxucü na namaã inaxügüãxüçax ya napata. Rü woo duüxügü rü nüxü na oexü, natürü yima nixí ya Tupana nayaxucü erü naxçax rü namexëchi. <sup>5</sup>Rü ngëxgumarüü ta i pemax, rü Tupana pexü nade na napataarü nutagü ya maxëcü pixígüxüçax. Rü pema nixí i Tupanaarü ngüxëëruüügü i üünexü i Ngechuchu ya Cristuégagu Tupanana amare pexägüxü. Rü ngëma amare i nüxna pexägüxü i namaã nataëxü nixí i perü maxü i mexü i napexewa. <sup>6</sup>Rü Tupana rü norü ore i ümatüxüwa rü Cristuchigaxü nixu rü ñanagürü:

“Ñuxma na ichanaxügüxü ya chopata, rü yima nuta ya nüxíra chayaxüchicü, rü yima nixí ya nuta ya mexëchicü ya chomatama chanayaxucü na chopata namaã ichaxügüxüçax. Rü yima nuta rü chaunechiga nixí. Rü yíxema nüxü yaxõxë, rü aixcüma tá tanayaxu i ngëma maxü i taguma gúxü i tümamaã ichaxunetaxü”,

ñanagürü. <sup>7</sup>Rü pema na nüxü peyaxögüxü, rü Cristu rü pexçax rü guxüwama name rü naporaxüchi. Natürü ngëma tama yaxögüxüçax, rü taxuwama name. Rü ngëmacax ya Tupana rü norü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Yima nuta ya ñpataarü üruüügü nüxü ocü, rü chauxçax rü gucü ya nutaarü yexera namexëchi.

Rü ngëmacax yimaëtüwa nixí ichanaxügüxü ya chopata”, ñanagürü. <sup>8</sup>Rü Tupanaarü ore rü ñanagürü ta:

“Guxüma i ngëma tama yaxögüxü rü tama irüxínüëchaüxü rü yima nutagu tá nayarüputügü”,

ñanagürü. Rü ngëmaäcü i guxüma i ngëma tama yaxögüxü rü tá chixexügu nayi erü tama Tupanaga naxínüëchaü rü tama Cristuaxü nayaxögüchaü. Rü ngëmacax Tupana tá nanapoxcue yema nüma nüxü yaxuxürü. <sup>9</sup>Natürü pema nixí i duüxügü i tórü aëxgacü ya Tupana pexü idexechixü na norü ngüxëëruüügü pixígüxüçax. Rü pema nixí i duüxügü i napexewa ixüünexü erü nümatama ya Tupana rü norü duüxügüxü pexü nixígüxë na nüxü pixuxüçax i norü ore i aixcüma mexëchixü. Rü nümatama ya Tupana nixí ga chixexüwa pexü ínanguxüëëxü na norü ngóonexü i mexëchixügu pechocuxüçax. <sup>10</sup>Rü üpa ga pema rü tama Tupanaarü duüxügü pixígü, natürü i ñuxma rü aixcüma norü duüxügü pixígü. Rü üpa rü taxúeaxüma pengechaütümüügü, natürü i ñuxma rü Tupanaaxü pengechaütümüügü.

**Ñuxma na Tupanaarü duüxügü pixígüxü, rü name nixí i meã naxçax pemaxë**

<sup>11</sup>Pa Chaueneëgü ya Pexü Changechaügüxex, rü ñuxma na Tupanaarü duüxügü pixígüxü, rü tama ñoma i naãnecüãx pixígü. Rü ngëmacax pexü chacaxü na nüxü perüxoexüçax i guxüma i ngëma ngúchaügü i chixexü i ñoma i naãnecüãx nagu íxü. Erü ngëma

ngúchaũgü i chixexũ rü taãẽxũ  
 chixexũgu nanguxẽẽchaũ. <sup>12</sup>Rü name  
 nixĩ i meã pemaxẽ napexewa i ngẽma  
 duũxũgü i tama Tupanaxũ cuaxgũxũ. Rü  
 ngëxguma woo poraãcü chixri pechiga  
 yadexagũgu i nũmagü, rü tá nũxũ  
 nadaugü na ñuxãcü mexũ pexũgũxũ, rü  
 tá Tupanaxũ nicuaxũũgü i ngëxguma  
 Cristu wena núma ũxgu. <sup>13</sup>Rü name nixĩ  
 na tórü Cori ya Ngechuchugagu tũmaga  
 pexĩnũẽxũ ya guxãma ya yĩxema perü  
 ãẽxgacũgü ixĩgũxe. Rü ngẽmaãcü name  
 nixĩ i meã naga pexĩnüẽ ya ãẽxgacü ya  
 tacü ya Dumawa ngëxmacü, erü nũma  
 nixĩ i guxũ i togü i ãẽxgacũgüetũwa  
 nangëxmaxũ. <sup>14</sup>Rü ngëxgumarũũ ta  
 name nixĩ i naga pexĩnüẽ i ngẽma togü i  
 ãẽxgacũgü i petanũwa namugũxũ ya  
 yima ãẽxgacü ya tacü na  
 napoxcueãxũcax i ngẽma chixexũ ügũxũ  
 rü namaã nataãẽgũxũcax i ngẽma mexũ  
 ügũxũ. <sup>15</sup>Erü Tupana nanaxwaxe na  
 mexũ pexũgũxũ na ngẽmaãcü  
 ipeyanangeaxgũxẽẽxũcax i ngẽma  
 duũxũgü i tama Tupanaãrũ orexũ  
 cuaxchaũgũxũ rü chixri ngẽma orechiga  
 idexagũxũ. <sup>16</sup>Rü ñuxma na Cristu pexũ  
 ínguxũxẽẽxũ, rü name nixĩ i duũxũgü i  
 aixcũma ínguxũxũrũũãcü meã pemaxẽ.  
 Natürü ñuxma na ípenguxũxũ rü tama  
 name na ngẽmamaã pegü ípepoxũxũ na  
 tacü rü chixexũ pexũgũxũcax. Erü  
 ñuxma na Tupanaãrũ duũxũgü pixĩgũxũ,  
 rü name nixĩ i norü ngúchaũxĩcatama  
 pexũgü. <sup>17</sup>Rü name nixĩ i meã  
 penayauxgü i guxũma i duũxũgü. iRü  
 nũxũ pengechaũ i taeneëgü i yaxögũxũ!  
 iRü nũxũ pemuũẽ ya Tupana! iRü naga  
 pexĩnüẽ ya ãẽxgacü ya tacü ya  
 Dumacũũã!

### **Tanaxwaxe i Cristurũũ yaxna namaã taxĩnüẽ i ngëxguma ngúxũ ingegũgu**

<sup>18</sup>Pa Duũxũgü i Coriãxgũxũx, irü nũxũ  
 pengechaũgü rü naga pexĩnüẽ i perü  
 corigü! Rü tama name i ngẽma perü  
 corigü i pemaã mecũmaxũxĩcatama  
 pengechaũgü, natürü name nixĩ i nũxũ  
 pengechaũgü ta i ngẽma perü corigü i  
 chixecũmaxũ. <sup>19</sup>Erü Tupana rü pemaã  
 nataãẽ ega nũxũ na pengechaũgũxũcax  
 yaxna namaã pexĩnüẽgu i ngëxguma  
 texé natũcaxmamare chixexũ pemaã  
 ũxgu rü ngúxũ pexũ tingexẽẽgu.  
<sup>20</sup>Natürü łtacũwa pexũ namexũ ega  
 yaxna namaã pexĩnüẽgu i ngëxguma  
 wũxi i perü chixexũcax pepoxcuegu?  
 Natürü ngëxguma tacü rü mexũ i  
 pexũxũgagu ngúxũ pingegũgu rü yaxna  
 namaã pexĩnüẽgu, rü ngẽma waxi nixĩ i  
 Tupanapexewa mexũ. <sup>21</sup>Rü ngẽma na  
 mexũ pexũxũgagu ngúxũ pingegũxũcax  
 nixĩ i Tupana pexũ idexechixũ. Yerü ga  
 Cristu rü ta pexcax ngúxũ ningẽ. Rü  
 yemaãcü pexũ nũxũ nadauxẽẽ na  
 ñuxãcü nũma nanaxwaxexũ na naxrũũ  
 yaxna namaã pexĩnüẽxũ i ngẽma ngúxũ.  
<sup>22</sup>Nũma ga Cristu rü taguma pecadu  
 naxũ, rü taguma texéxũ nawomũxẽẽ.  
<sup>23</sup>Rü yexguma duũxũgü chixexũ namaã  
 ixugũegu, rü nũma rü taxuũma ga  
 chixexũmaã nanangãxũ. Rü yexguma  
 ngúxũ nũxũ yangexẽẽgũgu, rü nũma rü  
 tama tacü rü chixexũmaã nanaxũũne.  
 Natürü Tupanamaã nũxũ nixu na nũma  
 namaã namexẽẽãxũcax ga yema  
 duũxũgü ga chixri namaã chopetũxũ.  
 Yerü nũxũ nacuax rü Tupana rü  
 aixcũma meã nanangugü i guxũma i  
 duũxũgũarũ maxũ. <sup>24</sup>Rü nũmatama ga

Cristu rü nügixũnegu nayange ga tórü pecadugü ga yexguma curuchagu nayuxgu. Rü yemaäcü nanaxü na nüxü rüxoexũcax i tórü chixexü na naxçaxicatama imaxẽxũcax. Numa rü pexcax nanapix na yemaäcü pexü nameẽxẽxũcax. <sup>25</sup>Rü pema ga üpa rü ñoma carnerugü i nu ne naxĩmarexũrüü pixĩgü. Natürü i ñuxma rü marü Cristucax pewoegu. Rü numa nixĩ i perü dauruü yĩxũ, rü numa nixĩ i pexna nadauxũ.

**Ñuxäcü Tupana nanaxwaxe na namaxẽxü i ngẽma ixämaxü rü ixätexü**

**3** <sup>1-2</sup>Rü pemax, Pa Ngexũgux, rü name nixĩ i petega pexĩnüë na ngẽma pete i tama yaxõxũ nüxü dauxũcax i perü maxü i mexü i Tupanapexewa rü duũxũgüpepexewa rü ngẽmacax na yaxõõxũcax woo taxuũma i Tupanaärü orexü namaã pixugu. <sup>3</sup>Rü ngẽma na aixcuma pimexũcax, rü tama name i nagu perüxĩnüë na ñuxäcü pegü pemexẽyaexũchixü, rü exna uirunaxcax i ngaxãëruũmaã pengaxãëgũxü, rü exna tatanũxũchixü i naxchirugu na picuxgũxü. <sup>4</sup>Natürü name nixĩ i perü maxüwa pegü pimexẽëgü rü guxüma i duũxũgümaã pimecümagü rü taguma texémaã penuãëgü, erü ngẽma nixĩ i perü mexü i taguma iyarüoxõü i aixcuma mexü i Tupanapexewa. <sup>5</sup>Rü yemaäcü norü maxü i mexümaã nixĩ ga nügü yangaxãëgũxü ga yema nuxcumaũgũxü ga ngexũgü ga Tupanapexewa ixüünexü. Rü nümagü rü Tupanaãxü nayaxõgü rü natega naxĩnüë. <sup>6</sup>Rü yemaäcü ta iyixĩ ga Chara ga ngĩte ga Abráũga na naxĩnüxü,

rü ngĩrü corimaã naxuaxü. Rü pemagü rü tá ta ngĩrüü pixĩgü ega mexü pexũgügu. Rü ñuxüchi taxuçaxtáma tũxcüü petecax pemuüë. <sup>7</sup>Rü ngẽxgumarüü ta i pemax, Pa Yatügux, rü name nixĩ i meã pemaxü pengechaũgü rü aixcuma yaxna ngĩmaã pexĩnüë, erü ngĩma rü irüturamaë. Rü name nixĩ i ngĩmaã petaãëgü erü Tupana rü pexna naxããxũrüü ngĩxna nanaxã i ngẽma maxü i taguma gúxü. Rü name nixĩ i ngẽmaäcü meã ngĩmaã pemaxë na Tupana nüxü ñnũxũcax i perü yumüxëgü.

**Yíxema mexü ügüxe ya ngúxü ingegüxechiga**

<sup>8</sup>Rü ngẽmaäcü chanaxwaxe i guxãma i pema rü pegũxü pengechaũtümüũgü rü wüxigu perüxĩnüë, rü aixcuma nüxü pengechaũgü i guxüma i taeneëgü i yaxõgũxü. Rü chanaxwaxe i aixcuma pemecümagü rü guxãmaã pegü pewüxiguxëë. <sup>9</sup>Rü ngẽxguma texé chixexü pemaã üxgu, rü tama name i pema rü ta chixexü tũmamaã pexü. Rü ngẽxguma texé pemaã guxchigagu, rü tama name i pema rü ta tũmamaã peguxchiga. Natürü narümemã nixĩ i mexü i oremaã tũxü pengãxũga rü tũxü perüngũxëë, erü Tupana pexü nidexechi na pexü nangũxẽxũcax. <sup>10</sup>Erü Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Ngẽxguma texé taãëäcuma maxchaũgu, rü name nixĩ i nüxna tadau ya tũmaärü conü na tama chixexü i oremaã yadeaxũcax. Rü ngẽxgumarüü ta name nixĩ i nüxna tadau i

tümaãx na tama doraxũ  
yaxuxũcax. <sup>11</sup>Rü name nixĩ i  
nüxna tayaxũ i guxũma i  
chixexũgũ, rü mexũ taxũ. Rü  
ngëxgumarũ ta name nixĩ i  
guxũguma naxcax tadau na  
togümaã tataãexũ. <sup>12</sup>Erũ tórũ  
Cori rü tüxna nadau ya yíxema  
aixcuma ímexẽ, rü nüxũ naxĩnũ  
i tümaãrũ yumüxẽ. Natürũ  
tümamaã nanu ya yíxema  
chixexũ ügüxe”,

ñanagürũ i ngëma Tupanaãrũ orewa.  
<sup>13</sup>¿Rü texé tá chixexũ pemaã üxũ ega  
pema rü aixcuma guxũguma mexũ  
pexügügu? <sup>14</sup>Natürũ ngëxguma chí ngëma  
mexũ na pexügüxũcax ngúxũ pingegügu,  
rü name nixĩ i petaãegũ. iRü taxucaxma  
texéxũ pemuĩẽ, rü taxucaxma tacücax  
pexoegaãegũ! <sup>15</sup>Rü name nixĩ i perũ  
Corixũ peyaxĩxẽ ya Cristu rü aixcuma  
naga pexĩnüẽ, rü guxũguma ípememare na  
meã penangãxũxũcax i guxũma i duũxũgũ  
i pexna caxũ na tüxcüũ Cristuaxũ  
peyaxögüxũ. <sup>16</sup>Natürũ name nixĩ i nüxũ  
pengechaũácuma penangãxũ rü tama  
pegügu perũxĩnüẽácuma na norũ yexera  
pixĩgüxũ. Rü name nixĩ i meã pemaxẽ na  
taxucaxma pexoegaãexũcax. Rü ngëxguma  
ngëmaãcü pemaxëgu rü tá naxãneẽ i  
ngëma duũxũgũ i chixri pechiga  
idexagüxũ na ñuxãcü Cristucax pemaxëxũ.  
<sup>17</sup>Yíxema rü ngúxũ tingegü ega chixexũ  
ixügügu. Natürũ narũmemaẽ nixĩ na mexũ  
ixügüxũcax ngúxũ na ingegüxũ, ega  
ngëmaãcü Tupana naxwaxegu. <sup>18</sup>Yerũ  
nümatama ga Cristu rü ngúxũ ninge, rü  
wüxicanatama guxããrũ pecaducax nayu.  
Rü woo na mecũ yĩxũ rü taxcax nayu i  
yixema i chixexũ i duũxũgũ ixĩgüxũ. Rü

yemaãcü nanaxũ na Tupanaxũtawã tüxũ  
nagagüxũcax. Rü woo nayu ga naxũne,  
natürũ ga naãẽ rü tama nayu. <sup>19</sup>Rü  
yexguma naxũne yuxgu rü naãẽ rü  
natanüwa naxũ ga yema naãegũ ga  
Tupana poxcuexũ, rü orexũ namaã  
nayarüxu. <sup>20</sup>Rü yema naãegũ ga yexma  
poxcuexũ, rü yema nixĩ ga naãegũ ga  
yema duũxũgũ ga Noé maũxgu tama  
Tupana ñnüexũ woo yaxna namaã  
naxĩnũ ga yexguma Noé naxüyane ga  
guma wapuru. Rü 8 ga duũxũgüxcatama  
nixĩ ga guma wapurugu ichoũxũ, rü yema  
nixĩ ga guma mucũ ga taxüchiciarũ  
dexáétüwa maxëxũ. <sup>21</sup>Rü yema dexá rü  
wüxi ga cuaxruũ nixĩ. Erũ ngëxguma  
dexáwa íbaiegu, rü duũxũgüxũ nüxũ  
tacuxãẽ na Ngechuchu ya Cristu wena  
maxũxũgagu yĩxũ i tüxũ nangëxmaxũ i  
maxũ i taguma gúxũ. Rü tama taxüneãrũ  
düxétüwa na imexũcax nixĩ i íbaiexũ,  
natürũ ítabaie yerũ marũ Tupana  
naxcax taca na tüxũ iyanaxoxëãxũcax ga  
tórũ pecadugũ na aixcuma napexewa  
imexũcax rü aixcuma mexũgu  
rüxĩnüexũcax. <sup>22</sup>Rü nüma ga Ngechuchu  
ya Cristu, rü daxüguxũ i naãnewa naxũ, rü  
ñuxma rü Tupanaãrũ tügüncëiwawa  
nangëxma. Rü ñuxma rü namëxwa  
nangëxmagũ i guxũma i Tupanaãrũ orearũ  
ngeruũgũ i daxüçũãx rü guxũma i  
ãëxgacügi i daxüçũãx.

**Tanaxwaxe i ngëma cuax i Tupana tüxna  
ãxũmaã nüxũ tarüngüxẽ i taeneëgũ**

**4** <sup>1-2</sup>Rü ngëmacax name nixĩ na  
ípememarexũ na ngúxũ pingegüxũ  
yexgumarũ ga Cristu na ngúxũ  
yangexũ. Erũ yíxema ngúxũ ingexe rü  
marũ nüxũ tarüxo i tümaãrũ pecadu na

guxũguma meã Tupana  
 naxwaxexũãcũma tamaxũxũcax, rü  
 tama i tũmaxũne naxwaxexũãcũma na  
 tamaxũxũcax. <sup>3</sup>ũPa ga pemax, rü  
 mucũma ga taunecũ penaxũecha i  
 ngẽma chixexũ i ñuxma i ngẽma  
 duũxũgũ i tama Tupanaxũ cuaxgũxũ  
 ügũxũ. Rü yexguma ga pema rü pecadu  
 pexũgũãcũma pemaxẽ, rü penaxü ga  
 pexeneãrũ ngúchaũ, rü pengãxẽ, rü peta  
 ga nawa pexãũgatanũxũ pexũgũ, rü tacü  
 i nguchiaxgũxũ poraãcũ pixaxcugũ, rü  
 tupanetanachicũnaxãgũxũ picuaxũũgũ i  
 woo Tupana na pexna nachuxuxũ i  
 ngẽma. <sup>4</sup>Rü yema duũxũgũ ga namaã  
 pexãmücũgũxũ ga yexguma chixri  
 pemaxẽgu, rü ñuxma rü poraãcũ nagu  
 narũxinũe na tacücax tama natanũgu  
 pexãgũxũ rü tama nawe perũxĩxũ i  
 ngẽxguma norü chixexũ naxũgũgu. Rü  
 ngẽmacax nixĩ i ñuxma i chixri pechiga  
 yadexagũxũ. <sup>5</sup>Natürü nümagũ rü tá ta  
 Cristupexewa nangugũ na namaã nüxũ  
 yaxugũxũcax na ñuxãcũ namaxẽxũ. Rü  
 nüma ya Cristu rü ínamemare na nüxna  
 yacachigũxũcax i guxũma i duũxũgũ i  
 maxẽxũ rü yuexũ. <sup>6</sup>Rü ngẽmacax ya  
 Tupana rü naxũpa na nayuexũ i  
 duũxũgũ rü marü nüxna nanaxuaxũ i  
 maxũ i taguma gúxũ. Erü nanaxwaxe na  
 naxrũũ guxũguma mexũwa  
 namaxẽẽchaxũ ega woo ñoma i  
 naãnewa nayuegu i naxũnegũ. <sup>7</sup>Rü  
 marü ningaica na nagúxũ i ñoma i  
 naãne rü guxũma i tacü i nawa  
 ngẽxmaxũ. Rü ngẽmacax name nixĩ na  
 ípexuãẽxũ rü meã peãe ta ipexũgũxũ rü  
 guxũguma peyumũxẽgũxũ. <sup>8</sup>Rü guxũãrũ  
 yexera i ngẽma pexũ chanaxwaxexũ  
 nixĩ na aixcũma pegü pengechaũgũxũ i

wũxichigũ. Erü ngẽxguma aixcũma yigü  
 ingechaũgũgu rü ngẽmaãcũ inayarũxo i  
 muxũma i pecadugũ. <sup>9</sup>iRü meã pegü  
 peyauxgũ i wũxichigũ i pechiũwa! Rü  
 tama name i tũmamaã penuãẽãcũma  
 tũxũ peyaxu. <sup>10</sup>Rü wũxichigũ i pemax,  
 rü Tupana pexna nanaxã i perü cuax.  
 Rü ngẽma perü cuaxmaã rü name nixĩ i  
 wũxichigũ pegü perũngũxẽẽgũ, na  
 aixcũma Tupanaãrũ ngũxẽẽruũ i mexũ  
 na pixĩgũxũcax rü meã namaã  
 pepuracũxũcax i guxũma i ngẽma cuax  
 i Tupana pexna ãxũ. <sup>11</sup>Rü ngẽxguma  
 texé nüxũ ixuxgu i ore, rü name nixĩ i  
 aixcũma Tupanaãrũ orexũ tixu. Rü  
 ngẽxguma texé togũxũ rüngũxẽẽgu, rü  
 name nixĩ i Tupana tũxna ãxũ i  
 poramaã tanaxü. Rü guxũma i ngẽma  
 pexũxũ rü name nixĩ i meãma penaxü  
 na ngẽmaãcũ Ngechuchu ya Cristugagu  
 Tupanaxũ picuaxũũgũxũcax. Erü nüma  
 ya Tupana rü guxũguma namexẽchi rü  
 naporaxüchi. Rü ngẽmaãcũ yĩi.

### Ngẽxguma Cristuaxũ yaxõxgu rü ngúxũ tinge

<sup>12</sup>Pa Chaueneẽgũ ya Pexũ  
 Changechaũgũxex, ñuxma na taxũ i  
 guxchaxũgũ i perü nguxẽẽruũ pexcax  
 ínguxũ, irü tãxũ i pebaixãchiãẽgũxũ,  
 ñoma tacü i taguma nüxũ pedauxũ  
 ngupetũxũrũ! <sup>13</sup>Natürü narũmemaẽ  
 nixĩ i petaãẽgũama, erü yema Cristu  
 ngúxũ na ingexũrũ nixĩ i ngúxũ na  
 pingexũ i ñuxmax na petaãẽgũxũcax i  
 ngẽxguma wena núma naxũxgu i  
 nümax. <sup>14</sup>Rü ngẽxguma Cristuaxũ na  
 peyaxõgũxũgagu texé pemaã  
 guxchigagu, rü wüxi i perü taãẽ nixĩ i  
 ngẽma. Erü ngẽmaãcũ nüxũ pecuax na



Tupanaãe i Üünexũ rü pewa na nangẽxmaxũ. <sup>15</sup>Rü ngẽxguma chi ngúxũ pingẽgũgu, rü name nixĩ na wüxi i mexũ na pexũgũxũgagu na yĩĩxũ rü tama wüxi i chixexũgagu na yĩĩxũ, ngẽxgumarũũ i máẽta rü ẽxna ngítaax rü ẽxna togiarũ guxchaxũwa na pegũ pengẽxmagũxẽxũ. <sup>16</sup>Natürũ ngẽxguma texé Cristuaxũ tayaxõxũgagu ngúxũ tingexgu, rü taxucaxma tũxcũũ ngẽmacax taxãne. Natürũ tanaxwaxe i ngẽmacax Tupanaxũ ticuaxũũ. <sup>17</sup>Rü ñuxma rü marũ nawa nangu na Tupana ngúxũ tũxũ ingexẽxũ na ngẽmaãcũ tũxũ iyanawexächixẽxũcax i yixema na naxãcũgũ ixĩgũxũ. Rü ngẽxguma ngẽmaãcũ tamaã inaxũgũagu, rü ñuxãcũ tá nüxũ naxũpetũ i ngẽma duũxũgũ i tama Tupanaãrũ ore i mexũga ñnüẽchaũxũ? <sup>18</sup>Erũ Tupanaãrũ ore i ñmatũxũwa rü ñanagürũ:

“Ngẽma duũxũgũ i mexũ ügũxũ rü guxchaãcũma nanayauxgũ i maxũ i taguma gúxũ. Rü ñuxma na ngẽmaãcũ yĩĩxũ, çrũ ñuxãcũ tá nüxũ nangupetũxũ i ngẽma duũxũgũ i chixexũ ügũxũ rü pecaduãxgũxũ?”

ñanagürũ. <sup>19</sup>Rü ngẽmacax ya yĩxema Tupana naxwaxexũãcũma ngúxũ ingegixe, rü name nixĩ na mexũ taxũgũechaxũ rü Tupana ya tũxũ ücimexẽgu na tanaxũxũ i tũmaãe na nüxna tũxũ nadauxũcax. Erũ nüma ya Tupana rü mecũ nixĩ rü taguma texẽxũ nawomũxẽ.

#### Ucuxẽgũ naxcax i ngẽma yaxõgũxũ

**5** <sup>1</sup>Rü ñuxmax, Pa Yaxõgũxũãrũ ãẽxgacũgũx, rü pexna chanaxãxchaũ i wüxi i ucuxẽ i mexũ, erũ choma rü ta

pexrũũ yaxõgũxũãrũ ãẽxgacũ chixĩ. Rü chomaxũchima nixĩ ga nüxũ chadauxũ ga ñuxãcũ ngúxũ na yangexũ ga Cristu. Rü choma rü tá ta pexrũũ choxũ nangẽxma i chauchica i mexũ i ngẽxguma wena núma naxũxgu. <sup>2</sup>Rü ñuxma chanaxwaxe i nüxna pedau rü nüxũ perũngũxẽe i guxũma i Tupanaãrũ duũxũgũ i pemexwa ngẽxmagũxũ. Rü chanaxwaxe i mexũ i perũ ngũchaũmaã Tupana naxwaxexũãcũma penaxũ i ngẽma puracũ, rü tama texé pexũ muxguxica penaxũ rü ẽxna dñẽrucax penaxũ. <sup>3</sup>Rü tama chanaxwaxe i namaã penuẽãcũma rü penangaãcũma penamu i ngẽma duũxũgũ. Natürũ chanaxwaxe i mexũ i perũ maxũmaã nüxũ nüxũ pedauxẽe na ñuxãcũ Tupana naxwaxexũ na namaxẽxũ. <sup>4</sup>Rü ngẽxguma wena núma naxũxgu ya tórũ Daurũxũchi ya Cristu, rü pema rü tá penayauxgũ i wüxi i perũ ãmare i ngaxcueruũ i mexẽchixũ i taguma ngauxũ. <sup>5</sup>Rü ngẽxgumarũũ ta i pemax, Pa Ngextũxũcũgũx, rü name nixĩ i naga pexĩnüe i ngẽma perũ ãẽxgacũgũ i Tupanaãrũ puracũwa puracũxũ. Rü guxãma i pema i yaxõgũxũ, rü name nixĩ i wüxichigũ pegũ perũngũxẽe rü taguma pegũgu perũxĩnüe na pemũcũgiarũ yexera pixĩgũxũ. Erũ Tupanaãrũ ore i ñmatũxũwa rü ñanagürũ:

“Tupana rü tama norũ me nixĩ i ngẽma duũxũgũ i nügũ írutaxũ. Natürũ Tupana nüxũ narũngũxẽe rü namaã namecũma i ngẽma duũxũgũ i nügũ írũxĩragũxũ”,

ñanagürũ i ngẽma orewa. <sup>6</sup>Rü ngẽmacax name nixĩ i pegũ íperũxĩragũ rü Tupanamexẽ ya poranewa pegũ

pengëxmagüxëë na nüma pexü  
 nataxëëxüçax i ngëxguma nawa  
 nanguxgu na ngëmaäcü pemaã naxüãxü.  
 7Rü name nixi i Tupanamëxëgu penaxü  
 i guxüma i perü oegaãëgü, erü nüma ya  
 Tupana rü guxüguma pegu narüxînü rü  
 aixcüma pexna nadau. 8Rü name nixi i  
 guxüguma pegüna pedaugü rü  
 ipexuãëgü, erü perü uwanü i Chataná rü  
 doma wüxi ya ai ya idüraxüchicürüü  
 nanañaãne rü tümacax nadau na texéxü  
 tá nachixexëëxü. 9iRü peporaëamäx rü  
 peyaxögüamäx i ngëxguma täcü rü  
 chixexü pemaã naxüxchaügu! Erü nüxü  
 pecuax rü guxüma i taeneëgü i  
 guxüwama ngëxmagüxü rü pexrüü  
 ngëmatama ngüxü ningegü. 10Natürü  
 ngëxguma paxaxächi ñoma i naãnewa  
 ngüxü pingegüguwena, rü Tupana rü tá  
 pexü nimexëë na aixcüma napexewa  
 pimexüçax, rü tá pexü narüngüxëë na  
 taguma nüxü perüxoëxüçax, rü tá pexü  
 naporaexëë na aixcüma perü maxüwa  
 peporaexüçax. Rü daatama Tupana nixi  
 ya tüxna naxäcü i guxüma i mexü i tüxü  
 ngëxmaxü, rü tüxü idexechicü na  
 naxütawa tüxü nangëxmaxüçax i  
 tachica i mexü i taguma gúxü, erü  
 Ngechuchu ya Cristuarü duüxügü tixügü.

11Rü name nixi i guxüguma nüxü  
 ticuaxüüügü ya Tupana, erü nüma nixi i  
 guxüärü äëxgacü yïixü i guxüguma. Rü  
 ngëmaäcü yïi.

#### **Pedru rü yema yaxögüxüü narümoxë**

12Taeneë ya Chiribánu ya meã  
 yaxöcümaã petanüwa chanamu i ñaã  
 nuxmarexü i popera na pexü  
 chixucuxëgüxüçax rü pemaã nüxü  
 chixuxüçax na ngëma pexü  
 nangechaüxügagu yïixü ya Tupana i  
 aixcüma pexü nangüxëëxü. Rü ñuxma  
 na ngëmaäcü pexü nangechaüxü, rü  
 name nixi i guxüguma naxçax pemaxë.  
 13Rü pexü narümoxëgü i guxüma i  
 taeneëgü i yaxögüxü i pexrüü Tupana  
 idexechixü i núma Dumawa  
 ngëxmagüxü. Rü ngëxgumarüü ta pexü  
 narümoxë i chorü ngüxëëruü i Marcu ya  
 chaunerüü ixücü. 14Rü chanaxwaxe i  
 wüxichigü i pema rü pegü  
 pengechaügüäcüma pegü perümoxëgü.  
 Rü ngëxgumarüü ta chanaxwaxe na  
 aixcüma petaãëgüxü i guxäma i pema  
 na Ngechuchu ya Cristuarü duüxügü  
 pixügüxü. Rü ngëmaäcü yïi.

*Rü nuãma pexna,  
 Pedru*